

ไม่ปรับปรุงถนนซอยตัน ... เพราะมีไขปัญหาเร่งด่วน : ละเลยต่อหน้าที่หรือไม่ ?

โดย นายปกครอง

ถนนหนทาง... เป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสัญจรของประชาชน ถ้ามีแล้วใช้สัญจรไม่ได้ เช่น ชำรุดทรุดโทรมหรือไม่ปลอดภัยก็นับว่าไม่สมประโยชน์ในการก่อสร้าง อย่งไรก็ดี... ในการดำเนินการเกี่ยวกับการปรับปรุงซ่อมแซมถนนดังกล่าวย่อมต้องใช้งบประมาณซึ่งมีอยู่อย่างจำกัด หน่วยงานของรัฐจึงต้องมีการวางแผน โดยคำนึงถึงความคุ้มค่าและจัดลำดับความสำคัญหรือความจำเป็นเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาด้วย เช่นคดีพิพาทเรื่องนี้... ที่มีประชาชนในพื้นที่คือนางสมศรีได้ยื่นคำร้องขอต่อนายกเทศมนตรีให้ดำเนินการปรับปรุงทางสาธารณะซึ่งเป็นซอยที่อยู่ติดกับบ้านและที่ดินของตน เพราะได้รับความเดือดร้อนเนื่องจากไม่สามารถใช้สัญจรเข้าที่ดินได้ ซึ่งทางดังกล่าวมีลักษณะเป็นถนนปลายตันเพราะจดแม่น้ำ โดยมีต้นไม้และหญ้าขึ้นปกคลุมเขตทางจนไม่อาจสัญจรได้

หลังจากที่ได้รับเรื่องร้องเรียน เทศบาลได้มีหนังสือแจ้งว่าจะบรรจุโครงการดังกล่าวเข้าแผนพัฒนาเทศบาล แต่เวลาผ่านไปกว่า ๒ ปี ก็ยังมิได้มีการปรับปรุง นางสมศรีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองเพื่อขอให้นายกเทศมนตรีดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซมถนนที่พิพาทเสียที

เรื่องนี้... จึงมีประเด็นพิจารณาว่า **นายกเทศมนตรีละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือไม่ ?**

ก่อนอื่นลองมาฟังเหตุผลหรือคำชี้แจงของนายกเทศมนตรีกันครับ ! โดยนายกเทศมนตรีชี้แจงว่าการจัดทำบริการสาธารณะต้องเป็นไปตามขั้นตอนและวิธีการที่กฎหมายกำหนด ซึ่งต้องจัดทำเป็นแผนพัฒนาเทศบาล อีกทั้งถนนที่พิพาทมีลักษณะเป็นที่รกร้างและเหตุที่ยังไม่ได้ดำเนินการซ่อมแซม เนื่องจากไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมเพราะบริเวณดังกล่าวไม่มีประชาชนอาศัยอยู่เป็นชุมชน ไม่มีบ้านเรือนและไม่มียานพาหนะที่ใช้เส้นทางสาธารณะนี้สัญจร การซ่อมแซมทางดังกล่าวจึงน่าจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ฟ้องคดีเพียงผู้เดียว รวมทั้งไม่ถือเป็นปัญหาเร่งด่วนตามความต้องการของประชาชนในชุมชน จึงต้องนำงบประมาณไปพัฒนาโครงการที่มีความจำเป็นเร่งด่วนตามความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่และเกิดประโยชน์สูงสุดก่อน

คดีนี้ ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า แม้ผู้ถูกฟ้องคดีจะมีหน้าที่ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ ในการซ่อมแซมและปรับปรุงถนนสาธารณะ แต่การใช้จ่ายงบประมาณของผู้ถูกฟ้องคดีในฐานะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีงบประมาณจำกัด ยังคงต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ และคำนึงถึงเหตุผล ความจำเป็น และความคุ้มค่าที่ต้องจัดสรรงบประมาณในการจัดทำบริการสาธารณะแก่ประชาชนในพื้นที่ที่มีความสำคัญและเร่งด่วนกว่า โดยผ่านแผนงาน โครงการในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณหาว่าประชาชนพื้นที่ใดประสงค์จะได้บริการสาธารณะอย่างใดจะได้รับการบริการตามความประสงค์ทั้งหมด

ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดียังมิได้ดำเนินการปรับปรุงทางบริเวณบ้านและที่ดินของผู้ฟ้องคดีในทันทีตามที่ผู้ฟ้องคดีมีหนังสือร้องเรียน เพราะเหตุในเรื่องการบริหารงบประมาณซึ่งให้ความสำคัญกับโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม นั้น เห็นว่าการเบิกจ่ายเงินงบประมาณเพื่อดำเนินการจัดทำบริการสาธารณะของผู้ถูกฟ้องคดีในเขตพื้นที่ต้องเป็นไปตามเหตุผลและความเหมาะสมสมควร โดยต้องตราข้อบัญญัติงบประมาณไว้ในแต่ละปี เมื่อปีที่ผู้ฟ้องคดีได้มีคำขอให้เทศบาลดำเนินการปรับปรุงทางสาธารณะบริเวณที่ดินของผู้ฟ้องคดี แต่ผู้ถูกฟ้องคดีไม่สามารถดำเนินการได้เพราะเหตุยังมิได้จัดทำแผนดำเนินโครงการตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี การที่ยังไม่กระทำการปรับปรุงทางตามที่ผู้ฟ้องคดีมีคำขอ จึงไม่เป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติแต่อย่างใด (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๔๓๒/๒๕๖๒)

อย่างไรก็ตาม ในระหว่างที่คดีอยู่ในการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด ผู้ถูกฟ้องคดีได้ซ่อมแซมทางดังกล่าวโดยสร้างเป็นถนนหินคลุก กว้าง ๒ เมตร ระยะทาง ๙๐ เมตร แต่ผู้ฟ้องคดีเห็นว่ายังเป็นการก่อสร้างที่ไม่เหมาะสม ไม่เหมือนกับถนนสาธารณะอื่น ซึ่งศาลเห็นว่ากรณีเป็นอำนาจบริหารจัดการงบประมาณของผู้ถูกฟ้องคดีภายในเขตเทศบาล

จากข้อพิพาทดังกล่าวจะเห็นได้ว่า... แม้ประชาชนมีสิทธิที่จะได้รับบริการสาธารณะขั้นพื้นฐานจากหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา ถนนสาธารณะ ก็ตาม แต่ในการพิจารณาจัดทำบริการสาธารณะต่าง ๆ ซึ่งต้องใช้งบประมาณในการดำเนินการที่มีอยู่จำกัดนั้น รัฐจำเป็นต้องคำนึงถึงเหตุผลความจำเป็น และความคุ้มค่า ในการจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดทำบริการสาธารณะแก่ประชาชนในพื้นที่ที่มีความสำคัญและจำเป็นเร่งด่วนก่อน ซึ่งถือเป็นอำนาจบริหารจัดการงบประมาณของหน่วยงานของรัฐครับ

(ปรึกษาคดีปกครองได้ที่สายด่วนศาลปกครอง ๑๓๕๕ และสืบค้นเรื่องอื่น ๆ ได้จาก www.admncourt.go.th เมนูวิชาการ เมนูย่อยอุทธรณ์จากคดีปกครอง)
